

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **R. P.,** zast. Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímalovou, advokátkou, se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské nám. 2, Praha 1, zast. Mgr. Tomášem Zlesákem, advokátem, se sídlem Revoluční 1, Praha 1, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 1. 2011, č. j. 1 Ad 5/2010 – 101,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Zástupkyni žalobkyně Mgr. Dagmar Rezkové Dřímalové, advokátce, **se přiznává**
odměna za zastupování ve výši 800 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 13. 1. 2010, č. j. MHMP 948729/2009, bylo zamítnuto odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Úřadu městské části Praha 12 (dále jen „správní orgán prvního stupně") ze dne 26. 10. 2009, č. j.: 11891/2009/AAL, jímž správní orgán prvního stupně rozhodl nepřiznat žalobkyni dávku mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje podle § 2 odst. 5 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi"), neboť shledal,

že proplacení kolků spojených s právními úkony u Obvodního soudu pro Prahu 4 nelze považovat za mimořádný výdaj uvedený v § 2 odst. 5 cit. zákona.

Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval, že žalobkyně podala dne 7. 10. 2009 žádost o mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu nezbytného jednorázového výdaje, přičemž ve stručném popisu důvodů jednorázového výdaje uvedla, že žádá o proplacení kolků na základě usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 v předpokládané výši 7000 Kč. Žalovaný po posouzení celkové situace učinil závěr, že z důvodu očekávaného výdaje na zakoupení kolků nelze žalobkyni považovat za osobu v hmotné nouzi, a proto ji nevzniká nárok na dávku mimořádné okamžité pomoci podle § 36 odst. 1 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Podotkl, že žalobkyně může požádat příslušný soud o osvobození od soudních poplatků.

Proti tomuto rozhodnutí žalobkyně podala žalobu. Požádala rovněž o ustanovení zástupce. Uvedla, že dochází ke zhoršování jejího zdravotního stavu, ke snižování jejího společenského uplatnění a četná korespondence se soudy ji výrazně zatěžuje. Poukázala na svoje rodinné poměry, zdravotní a ekonomickou situaci. Dovozovala splnění podmínek nároku na požadovanou dávku.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 19. 2. 2010, č. j. 1 Ad 5/2010 – 49, stěžovatelce ustanovil zástupkyni pro řízení Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímalovou, advokátku.

Přípisem ze dne 29. 4. 2010, č. j. 1 Ad 5/2010 – 53, městský soud žalobkyni prostřednictvím shora uvedené advokátky vyzval, aby uvedla, které výroky rozhodnutí napadá a z jakých důvodů (skutkových i právních) považuje napadené výroky za nezákonné nebo nicotné a formulovala návrh výroku rozsudku, jehož se na soudu domáhá.

Žalobkyně prostřednictvím ustanovené zástupkyně žalobu doplnila podáním ze dne 20. 5. 2010, ve kterém vyjádřila přesvědčení, že splňuje podmínky pro přiznání dávky mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytných a odůvodněných nákladů, za něž lze náklady spojené s uplatňováním jejích práv u soudu podle jejího názoru považovat, neboť vzhledem ke svým osobním a majetkovým poměrům tyto náklady nemohla hradit z vlastních prostředků. V předmětné době, kdy žádala o přiznání dávky mimořádné okamžité pomoci, nebylo jisté, že případné žádosti žalobkyně o osvobození od soudních poplatků Obvodní soud pro Prahu 4 vyhoví. Kromě toho by bylo možné považovat žalobkyni za osobu v hmotné nouzi ve smyslu § 2 odst. 6 písm. d) zákona o pomoci v hmotné nouzi, podle kterého může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat za takovou osobu též toho, kdo sice nesplňuje podmínky uvedené v odstavci 2, avšak v daném čase, s ohledem na neuspokojivé sociální zázemí a nedostatek finančních prostředků nemůže úspěšně řešit svoji situaci a je ohrožen sociálním vyloučením, jestliže zejména nemá uspokojivě naplněny životně důležité potřeby vzhledem k tomu, že je osobou bez přístřeší - což žalobkyně v podstatě je. Také předmětná žádost o dávku mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytných a odůvodněných nákladů totiž souvisí se soudním řízením ohledně bytu a výpovědí členství žalobkyně z Družstva 3039, kterou žalobkyně považuje za neplatnou. S ohledem na výše uvedené žalobkyně navrhla, aby Městský soud v Praze rozhodnutí žalovaného zrušil, věc mu vrátil k dalšímu řízení a uložil žalovanému povinnost ve lhůtě tří dnů od právní moci rozsudku nahradit žalobkyni náklady řízení.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 18. 1. 2011, č. j. 1 Ad 5/2010 – 101, žalobu zamítl, žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení a rozhodl dále, že ustanovené zástupkyni žalobkyně se přiznává odměna za zastupování ve výši 2400 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Městského soudu v Praze do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozsudku. Konstatoval, že v systému sociální péče je mimořádná okamžitá pomoc poslední záchrannou sítí celého systému, jejímž účelem je zabezpečit, aby nikdo, kdo se ocitl v nepříznivé situaci, nebyl mimo dosah sociálního systému jen proto, že nesplňuje z určitých důvodů podmínky pro vznik nároku na některou z dávek sociálního zabezpečení. Smyslem zákona je především řešit náhlé a nepředvídatelné negativní životní situace, se kterými není fyzická osoba schopna se vypořádat s ohledem na svoje majetkové poměry.

Podle názoru městského soudu není možné žalobkyni z hlediska zákona o pomoci v hmotné nouzi (v jí popsané situaci), považovat za osobu v hmotné nouzi. Proplacení soudního poplatku není důvod předpokládaný zákonem o pomoci v hmotné nouzi, přestože žalobkyně tvrdí, že v řízení se jedná o uspokojení životně důležité potřeby, a to bydlení. Ve smyslu výše uvedeného je třeba přisvědčit žalovanému, že žalobkyně měla možnost požádat příslušný soud o osvobození od soudního poplatku, neboť jde o možnost zaručenou právním řádem. Dávka ze systému sociální pomoci by měla být proplacena jen ve výjimečných případech, pokud nelze situaci řešit jinak.

Městský soud uzavřel, že správní orgány obou stupňů dospěly ke správnému závěru, že uhrazení nákladů na zaplacení soudního poplatku nepředstavuje důvod pro přiznání dávky mimořádné okamžité pomoci.

Proti tomuto rozsudku městského soudu v Praze podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) prostřednictvím ustanovené zástupkyně kasační stížnost, v níž vyjádřila přesvědčení, že splňuje podmínky pro přiznání dávky mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytných a odůvodněných nákladů, za něž lze podle jejího názoru považovat náklady spojené s uplatňováním jejích práv ve věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 12 C 304/2008, neboť vzhledem ke svým osobním a majetkovým poměrům si tyto náklady nemohla hradit z vlastních prostředků. Podle stěžovatelky je pravdou, že mohla požádat soud o osvobození od soudních poplatků (což také učinila), avšak v předmětné době, kdy žádala o přiznání dávky mimořádné okamžité pomoci, nebylo postaveno zcela najisto (stěžovatelka v této souvislosti poukázala na další soudní řízení, ve kterých jí nebylo přiznáno osvobození od soudních poplatků, přestože řádně doložila svoji nemajetnost), že její případné žádosti o osvobození od soudních poplatků bude soudem vyhověno.

Stejně jako již v žalobě stěžovatelka uvedla, že ji lze považovat za osobu v hmotné nouzi ve smyslu § 2 odst. 6 písm. d) zákona o pomoci v hmotné nouzi, podle kterého může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat za osobu v hmotné nouzi též osobu, která nesplňuje podmínky uvedené v odstavci 2, avšak v daném čase s ohledem na neuspokojivé sociální zázemí a nedostatek finančních prostředků nemůže úspěšně řešit svoji situaci a je ohrožena sociálním vyloučením, jestliže zejména nemá uspokojivě naplněny životně důležité potřeby vzhledem k tomu, že je osobou bez přístřeší, což je známo i správním orgánům obou stupňů z jejich rozhodovací činnosti. Předmětná žádost stěžovatelky o

dávku mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytných a odůvodněných nákladů souvisí s řízením ohledně bytu a výpovědi členství stěžovatelky z bytového Družstva 3039, kterou považuje za neplatnou.

S ohledem na výše uvedené stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 1. 2011, č. j. 1 Ad 5/2010 – 101, zrušil a věc tomuto soudu vrátil zpět k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a které by jej opravňovaly se od uplatněných důvodů kasační stížnosti odchýlit. Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že není důvodná.

Z textu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatelka podala z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelka dne 7. 10. 2009 podala u správního orgánu prvního stupně žádost o mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu nezbytného jednorázové výdaje nebo odůvodněných nákladů, ve které uvedla, že „na základě usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 žádá o proplacení kolků ve věci dovolání ve věci sp. zn. 10 Nc 3078/2007 ve výši 5000 Kč a ve věci žaloby pro zmatečnost a na obnovu řízení sp. zn. 12 C 304/2008 (2 x 1000 Kč)“. Konstatovala, že v obou řízeních je zastoupena advokáty přidělenými (patrně ustanovenými) Obvodním soudem pro Prahu 4, se kterými je v kontaktu.

Z provedené rekapitulace vyplývá, že v posuzovaném případě se primárně jedná o posouzení otázky, zda stěžovatelka měla či neměla nárok na přiznání dávky mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytných nebo odůvodněných nákladů.

Jak již v odůvodnění svého rozsudku uvedl Městský soud v Praze, podmínky pro přiznání mimořádné hmotné pomoci jsou stanoveny v zákoně o pomoci v hmotné nouzi. Podle § 36 odst. 1 cit. zákona, *má nárok na mimořádnou okamžitou pomoc*
a) osoba uvedená v § 2 odst. 3,
b) osoba uvedená v § 2 odst. 4 a 5, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi,
c) osoba uvedená v § 2 odst. 6, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi.

Podle § 2 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi *se osoba nachází v hmotné nouzi, není-li dále stanoveno jinak, jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob*
a) po odečtení přiměřených nákladů na bydlení (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí (§ 24), přičemž si nemůže tento příjem zvýšit vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu

nebo z jiných vážných důvodu vlastním přičiněním a zabezpečení jejích základních životních podmínek je tak ohroženo, nebo

b) dosahuje sám nebo spolu s příspěvkem na živobytí podle § 4 odst. 1 písm. a) částek živobytí, ale nepostačuje k zabezpečení odůvodněných nákladů na bydlení (§ 34) a služby s bydlením bezprostředně spojené.

Podle 2 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi, *osoba se považuje za osobu v hmotné nouzi též, jestliže nesplňuje podmínky uvedené v odstavci 2, avšak s přihlédnutím k jejím příjmům, celkovým sociálním a majetkovým poměrům jí hrozí vážná újma na zdraví.*

Podle § 2 odst. 4 téhož zákona, *za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, kterou postihne vážná mimořádná událost a její celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že jí neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami; vážnou mimořádnou událostí se rozumí zejména živelná pohroma (například povodeň, vichřice a vyšší stupně větrné pohromy, zemětřesení), požár nebo jiná destruktivní událost, ekologická nebo průmyslová havárie.*

Podle § 2 odst. 5 cit. zákona, *za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, která nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky:*

a) k úhradě nezbytného jednorázového výdaje, spojeného zejména se zaplacením správního poplatku při prokázané ztrátě osobních dokladů, při vydání duplikátu rodného listu nebo dokladů potřebných k přijetí do zaměstnání, s úhradou jízdného v případě ztráty peněžních prostředků, a v případě nezbytné potřeby s úhradou noclehu, nebo

b) na úhradu nákladů spojených s pořízením nebo opravou nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby a na základní vybavení domácnosti a odůvodněných nákladů souvisejících se vzděláním nebo zájmovou činností nezaopatřeného dítěte.

Podle § 2 odst. 6 cit. zákona, *za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, která v daném čase, s ohledem na neuspokojivé sociální zázemí a nedostatek finančních prostředků nemůže úspěšně řešit svoji situaci a je ohrožena sociálním vyloučením, jestliže zejména:*

a) je propuštěna z výkonu zabezpečovací detence, z výkonu vazby nebo z výkonu trestu odnětí svobody, nebo

b) je po ukončení léčby chorobných závislostí propuštěna ze zdravotnického zařízení, psychiatrické léčebny nebo léčebného zařízení pro chorobné závislosti, nebo

c) je propuštěna ze školského zařízení pro výkon ústavní či ochranné výchovy nebo z pěstounské péče po dosažení zletilosti, respektive v 19 letech, nebo

d) nemá uspokojivě naplněny životně důležité potřeby vzhledem k tomu, že je osobou bez přístřeší, nebo

e) je osobou, jejíž práva a zájmy jsou ohroženy trestnou činností jiné osoby.

Podle § 36 odst. 2 téhož zákona *se pro účely poskytování mimořádné okamžité pomoci osobě uvedené v § 2 odst. 3, odst. 5 písm. a) a odst. 6 tato osoba posuzuje bez společně posuzovaných osob. Mimořádnou okamžitou pomoc lze poskytnout pouze jedné z osob společně posuzovaných, jde-li o stav hmotné nouze podle § 2 odst. 4.*

Stěžovatelka odůvodnila svou žádost o přiznání mimořádné okamžité pomoci na

úhradu nezbytných nebo odůvodněných nákladů tím, že potřebuje uhradit náklady v celkové výši 7000 Kč na zakoupení „soudních kolků“. Dovolávala se tedy okamžité pomoci k úhradě - podle jejího přesvědčení nezbytného jednorázového výdaje, na nějž nemá vzhledem ke svým příjmům a sociálním poměrům dostatečné prostředky.

Důvody pro poskytnutí mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje nebo odůvodněných nákladů spojených s pořízením nebo opravou nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby jsou stanoveny v § 2 odst. 5 písm. a) a b) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Nejvyšší správní soud je shodně s městským soudem přesvědčen, že náklady na úhradu soudních kolků nelze pod důvody uvedené v těchto ustanoveních podřadit, neboť nepředstavují jednorázový výdaj spojený zejména se zaplacením správního poplatku při prokázané ztrátě osobních dokladů, při vydání duplikátu rodného listu nebo dokladů potřebných k přijetí do zaměstnání, s úhradou jízdného v případě ztráty peněžních prostředků, a v případě nezbytné potřeby s úhradou noclehu, ani s úhradou nákladů souvisejících s pořízením nebo opravou nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby a s pořízením základního vybavení domácnosti. Nejde rovněž o odůvodněné náklady související se vzděláním nebo zájmovou činností nezaopatřeného dítěte. O žádný takto zákonem taxativně vymezený nezbytný výdaj se totiž v případě stěžovatelky nejednalo a nelze jí proto z hlediska jí uplatněného důvodu pokládat za osobu nacházející se v hmotné nouzi ve smyslu citovaného ustanovení.

Z uvedeného přehledu dalších relevantních ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi vyplývá, že mimořádnou okamžitou hmotnou pomoc by stěžovatelce bylo možné přiznat též, pokud by jí uváděné skutečnosti bylo možné podřadit pod některý z taxativně uvedených důvodů pro přiznání pomoci v hmotné nouzi uvedených v § 36 odst. 1 zákona o pomoci hmotné nouzi, podle kterého *má nárok na mimořádnou okamžitou pomoc: a) osoba uvedená v § 2 odst. 3, b) osoba uvedená v § 2 odst. 4 a 5, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi, c) osoba uvedená v § 2 odst. 6, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi.*

Stěžovatelkou uvedený důvod však nepředstavuje ani důvod pro přiznání mimořádné hmotné pomoci ve smyslu § 2 odst. 3 a 4 zákona o pomoci nouzi, neboť stěžovatelce nehrozí vážná újma na zdraví tím, že jí nebude poskytnuta jednorázová peněžní částka k úhradě soudních kolků a nejedná se ani o vážnou mimořádnou událost (za níž je třeba považovat zejména živelní pohromu, požár či jinou destruktivní událost, ekologickou nebo průmyslovou havárii). Za takovou událost není možné v žádném případě pokládat náklady na zaplacení soudních kolků.

Stěžovatelkou uvedený důvod nespadá ani pod výčet životních událostí, za jejichž splnění je též možno pokládat fyzickou osobu za osobu nacházející se v hmotné nouzi s nárokem na mimořádnou okamžitou pomoc uvedený v již zmíněném § 2 odst. 6 zákona o pomoci v hmotné nouzi.

Vzhledem ke skutečnosti, že okolnosti uváděné stěžovatelkou nelze podřadit pod žádný z výše uvedených důvodů, je již bezpředmětné zabývat se tím, zda stěžovatelka splňuje další podmínky uvedené v § 36 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi nezbytné pro přiznání mimořádné hmotné pomoci podle § 2 odst. 4, 5 či 6, za nichž je možno považovat žadatele o takovou pomoc za osobu nacházející se v hmotné nouzi (není nutné posuzovat kritéria uvedená v § 2 odst. 2 citovaného zákona t. j. porovnávat stěžovatelčiny

příjmy s náklady na úhradu životních potřeb).

K tvrzení stěžovatelky, že její žádost o dávku mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytných a odůvodněných nákladů souvisí s řízením ohledně bytu a výpovědi členství stěžovatelky z Družstva 3039, považuje Nejvyšší správní soud za vhodné uvést, že účelem zákona o pomoci v hmotné nouzi není úhrada nákladů soudních řízení (byť nemajetných účastníků), ale předmětem a účelem tohoto zákona je především poskytování pomoci k zajištění základních životních podmínek fyzickým osobám, které se nacházejí v hmotné nouzi (především z důvodů zcela mimořádných), prostřednictvím dávek pomoci v hmotné nouzi. Jak vyplývá z výše citovaných ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi, mimořádná okamžitá pomoc ve smyslu tohoto zákona řeší především náhlé a nepředvídatelné negativní životní situace, se kterými se není fyzická osoba s ohledem na svoje majetkové poměry schopna vypořádat. Úhrada soudních kolků však takovýto důvod nepředstavuje.

Nejvyšší správní soud v této souvislosti konstatuje, že tomu, aby i nemajetní účastníci soudních řízení měli možnost hájit svá práva, slouží jiné instituty, než ty, které jsou zakotveny v zákoně o pomoci v hmotné nouzi, a sice institut osvobození od soudních poplatků, popř. ustanovení zástupce pro soudní řízení.

Z žádosti stěžovatelky o mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu nezbytného jednorázového výdaje, která je obsažena ve správním spisu je zřejmé, že stěžovatelce byli v celé řadě soudních řízení jež vede, a pro která žádá finanční prostředky na úhradu soudních kolků, advokáti ustanoveni (stěžovatelka sama v žádosti uvádí, že je v těchto řízeních zastoupena přidělenými advokáty, s kterými je v kontaktu).

V občanskoprávních řízeních je možnost ustanovení advokáta pro soudní řízení upravena v § 30 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“). *Účastníku, u něhož jsou předpoklady, aby byl soudem osvobozen od soudních poplatků (§ 138), předseda senátu ustanoví na jeho žádost zástupce, jestliže je to třeba k ochraně jeho zájmů. O tom, že může tuto žádost podat, je předseda senátu povinen účastníka poučit.*

Podle odst. 2 téhož ustanovení, *vyžaduje-li to ochrana zájmů účastníka nebo jde-li o ustanovení zástupce pro řízení, v němž je povinné zastoupení advokátem (notářem), ustanoví mu předseda senátu v případě uvedeném v odstavci 1 zástupce z řad advokátů.*

Podle § 138 odst. 1 o. s. ř., na návrh může předseda senátu přiznat účastníkovi zcela nebo zčásti osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva. Nerozhodne-li předseda senátu jinak, vztahuje se osvobození na celé řízení a má i zpětnou účinnost; poplatky zaplacené před rozhodnutím o osvobození se však nevracejí.

Z ustanovení § 30 odst. 1 o. s. ř. tedy vyplývá, že účastníku řízení lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou kumulativně splněny dvě podmínky: 1) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a 2) jestliže je to třeba k ochraně jeho zájmů.

Jestliže tedy stěžovatelce již byl pro předmětná řízení advokát ustanoven, je zřejmé, že soud shledal naplnění obou uvedených podmínek, tedy i podmínky, že stěžovatelka splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Stěžovatelka tedy patrně byla osvobozena od povinnosti zaplatit soudní poplatek a i z toho pohledu je zřejmé, že její žádost o poskytnutí mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje je nedůvodná.

Avšak i kdyby od povinnosti platit soudní poplatek v předmětných řízeních dosud osvobozena nebyla, pak by mohla požádat o osvobození od soudních poplatků (stěžovatelka ostatně v kasační stížnosti tvrdí, že tak učinila) a Nejvyšší správní soud je přesvědčen o tom, že s ohledem na nemajetnost stěžovatelky, která mu je známa z úřední činnosti by takovéto její žádosti bylo vyhověno. Městský soud v Praze i žalovaný správní orgán ostatně na tuto možnost stěžovatelku ve svých rozhodnutích upozornily.

Nejvyšší správní soud dodává, že si je vzhledem k obsahu spisu, i poznatkům ze své úřední činnosti (rozhodování o kasačních stížnostech stěžovatelky v jiných věcech) vědom toho, že se stěžovatelka nachází v nepříliš dobré sociální situaci, o čemž ostatně svědčí i to, že po doložení jejích majetkových poměrů jí byla v řízení o žalobě městským soudem ustanovena zástupkyní shora uvedená advokátka. Nejvyšší správní soud má pochopení pro to, že soudní řízení týkající se bytu stěžovatelky a výpovědi jejího členství z Družstva 3039 jsou pro stěžovatelku velice důležitá a stěžovatelka tedy patrně považuje zamítnutí své žádosti o přiznání mimořádné hmotné pomoci za nesprávné zejména vzhledem ke svým nepříznivým majetkovým poměrům. Jak však již bylo zdůvodněno výše, zákon o pomoci v hmotné nouzi neumožňuje stěžovatelce z důvodu, který v posuzované věci uvedla, přiznat mimořádnou hmotnou pomoc, neboť ta není určena pro řešení (úhradu) nákladů soudních řízení.

Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že jak správní orgány obou stupňů, tak i městský soud věc posoudily správně, pokud dospěly k závěru, že žádost stěžovatelky o uhrazení nákladů na zaplacení soudních poplatků soudními kolky nepředstavuje důvod pro přiznání dávky mimořádné hmotné pomoci. Stěžovatelce se tudíž nepodařilo dovolat se důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 písm. a) s. ř. s., neboť městský soud se nedopustil nezákonnosti spočívající v nesprávném právním posouzení věci.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, které jí vznikly. Žalovanému správnímu orgánu, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nelze náhradu nákladů řízení v souladu s ustanovením § 60 odst. 2 s. ř. s. přiznat.

V řízení o žalobě proti napadenému rozhodnutí žalovaného byla stěžovatelce usnesením městského soudu ze dne 19. 2. 2010, č. j. 1 Ad 5/2010 – 49, ustanovena zástupkyní pro řízení Mgr. Dagmar Rezková Dřímalová, advokátka, přičemž její hotové výdaje a odměnu za zastupování platí stát, jak vyplývá z ustanovení § 35 odst. 8 věty první s. ř. s. Tato advokátka zastupovala stěžovatelku také v řízení o kasační stížnosti. Nejvyšší

správní soud přiznal ustanovené zástupkyni stěžovatelky odměnu za jeden úkon právní služby, tj. písemné podání soudu ve věci samé (podání kasační stížnosti ze dne 10. 2. 2011), podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Za výše uvedený úkon tak náleží zástupkyni stěžovatelky odměna ve výši 500 Kč podle § 7 a § 9 odst. 2 advokátního tarifu (tarifní hodnota ve věcech důchodového pojištění činí pouze 1000 Kč) a dále režijní paušál ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. V podání ze dne 12. 4. 2011 ustanovená advokátka sdělila, že není plátcem daně z přidané hodnoty, ustanovené zástupkyni se tedy přiznává odměna za zastupování v celkové výši 800 Kč. Uvedená částka bude zástupkyni stěžovatelky vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. srpna 2011

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu